BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Anul al 56-lea
8 Pagini

EXEMPLARUL | În România 3 lei | În străinătate 6 lei

Nr. 36 Marți 7 Februarie 1939
8 Pagini P

Taxă poștală plătită în numerar conform aprobării dir. G-le P. T. T. No. 120. 288/932

ABONAMENTE
IN ȚARA
Lei 200 pe 3 luni
Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80
În străinătate în raport cu tariful poștal și valuta

UNIVERSUL

CELE DIN URMA ȘTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ȘI TELEFONICE
REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: BUCUREȘTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACȚIE: 3.30.15

ABONAMENTE
IN TARĂ
pe un an la
UNIVERSUL COPIILOR
ZIARUL CĂLĂTORIILOR,
VESELIA, RADIO UNIV.
și UNIV. LITERAR câte
220 lei
ILUSTR. ROMÂNĂ
și UNIV.-SPORT
câte 500 lei

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN
Proprietar:
„UNIVERSUL" S. A.
Inscris sub Nr. 160 Trib. Ilfov

DIRECTOR
ȘI ADMINISTRATOR DELEGAT
STELIAN POPESCU

O PROBLEMĂ IMPERIOASĂ

In ultima conferință a conducătorilor căilor ferate s'a examinat și necesitatea urgentă de a se înlătura accidentele într'o măsură cât mai mare.

S'a ajuns la hotărîrea de a se perfecționa mijloacele tehnice și mijloacele umane.

In ce privește cele dintâi, nu este nevoe de cât de fonduri pentru obținerea lor și de timp pentru punerea lor în aplicare.

In ce privește cele din urmă, se impune o conciliere a condițiunilor pecuniare modeste cu condițiunile de răspunderi mari ale acelor funcționari din rândurile cărora se recrutează acuzații ce compar în mai toate procesele de accidente, alături de direcțiunea generală ca răspunzătoare. Ei, expuși la pedepse, mai blânde altădată din considerațiunea că li se impută neglijență sau nesocotință, nu intenție sau rea credință, agravate în noul cod penal din considerațiunea consecințelor mai totdeauna vaste și grave. Ea, expusă la despăgubiri de multe ori enorme, în afară de pierderile suferite prin distrugerea materialelor sale.

Dacă în unele procese de acest fel se constată că vinovații fuseseră în stare de ebrietate sau se abătuseră dela anumite dispoziții și instrucțiuni de circulație, în altele se constată că erau extenuați din cauza unui serviciu prelungit peste puterile normale. Se cunoaște cazul ciocnirei de lângă Mogoșoaia, cu victime numeroase, datorită greșitei mânuiri a acului de către un funcționar, care a fost totuș achitat de justiție, stabilindu-se că lucrase punctual în tot timpul serviciului dar nu mai putuse face față necesităților când nu fusese schimbat.

Este prin urmare explicabilă și oportună hotărîrea conducerii căilor ferate ca, pe de o parte să se comprime personalul la centru si să se mărească personalul exterior până la numărul care să asigure condițiunile de siguranță a traficului pe întreaga rețea, iar pe de altă parte să se îmbunătățească conditiunile de selecțiune și pregătire ale acestui personal și, implicit, condițiunile materiale indispensabile pentru atingerea acestui rezultat.

Dacă hotărîrea va fi adusă la îndeplinire paralel cu îmbunătățirea mijloacelor tehnice, se va putea spera într'o reducere simțitoare a accidentelor, cari nicăeri nu cauzează atâtea pierderi omenești și atâtea pierderi materiale ca în circulația feroviară.

Faptul că rețeaua căilor noastre ferate nu este dublată decât pe o întindere de 4 la sută, impune o și mai mare grije atât de viața călătorilor cât și de starea lor financiară.

Demisia guvernului Stoiadinovici

Divergențele din sânul majorității asupra problemei croate. — D. Svetkovici, fost ministru, însărcinat cu formarea guvernului

CAUZELE DEMISIEI

Belgrad, 4 (Rador). — **Criza de guvern care s'a declarat azi își are originea în divergențele ivite în sânul majorității și guvernului, cu privire la rezolvarea problemei croate.**

In adevăr, cei cinci miniștri, cari prin demisia lor au determinat pe d. Stoiadinovici să prezinte Principelui Regent Paul demisia întregului cabinet, au adresat Vineri seara primului ministru următoarea scrisoare:

„Din desbaterea de azi dela Cameră și cu deosebire din discursul d-lui Bogoliub Kuiugici, ministrul instrucției publice, s'a constatat că există divergențe de vederi în guvern asupra chestiunii acordului nostru cu croații.

Socotim că trebue nu numai să ne ținem făgăduelile făcute în programul nostru dinainte de alegeri, ci și, pentru alte rațiuni de stat, să pregătim calea și să procedăm cât mai curând cu putință la rezolvarea acestei probleme de acord cu croații.

Credem că în actuala sa alcătuire, guvernul constitue o piedică la rezolvarea acestei grave chestiuni și, pentru acest motiv, avem onoarea de a ne da demisia din funcțiunile pe care le exercităm în guvernul dv.".

Pe de altă parte, rezultatul alegerilor generale din 11 Decembrie 1938 au învederat deasemeni necesitatea unei înțelegeri cu croații, într'un spirit asemănător celui din acordul încheiat înainte de alegeri între opoziția asociată din Belgrad și d. Macek, șeful coaliției țărănești din Zagreb.

Desbaterea de Vineri din Cameră asupra validării mandatelor în cursul căreia mai mulți deputați guvernamentali, în deosebi musulmani și sloveni, au formulat critici asupra politicii guvernului în chestiunea croată, a lăsat să se vadă deosebiri de opinii în sânul majorității.

D. Dragușan Svetkovici, însărcinat cu formarea noului cabinet

Belgrad, 4 (Radio Central). — Printr'un comunicat oficial, s'a anunțat astă seară că Prințul Regent Paul a însărcinat cu formarea noului guvern pe d. Dragușan Svetkovici, fost ministru al politicii sociale în cabinetul Stoiadinovici.

D. STOIADINOVICI

Cum va fi format noul guvern

Belgrad, 4 (Rador). — **Corespondentul agenției D.N.B. transmite:**

Până acum Prințul Regent Paul nu a consultat pe niciun reprezentant al opoziției,

In cercurile politice din Belgrad se socotește că noul guvern va avea caracterul unui minister de tranziție, care va trebui să asigure votarea proectului de budget și reglementarea chestiunei croate.

Se crede că este vorba de un cabinet neutru, în care vor figura majoritatea miniștrilor demisionați.

Se pare că d. Stoiadinovici ar urma să asume conducerea portofoliului afacerilor străine sau finanțelor.

In aceleași cercuri se adaugă că d. Stoiadinovici a fost surprins de demisia celor cinci miniștri, cari caută să asigure acum conducerea noului guvern.

In cercurile competente ale partidului țărănesc croat se confirmă că d. Macek nu a primit nici o invitație de audiență din partea Prințului Regent Paul.

Croații așteaptă cu calm constituirea noului cabinet și programul său, urmând a se pronunța apoi. Partidul croat rămâne ferm opus persoanei d-lui Stoiadinovici.

Se află că în cursul ultimelor săptămâni, Prințul Regent Paul a primit de patru ori în audiență pe d. Suba Otoi, omul de încredere al d-lui Macek, pentru a-l consulta asupra posibilităților de soluționare a chestiunei croate.

Delegații opoziției reunite sârbe s'au întrunit la ora 13.

In aceleași cercuri politice din Belgrad se declară că nu există nici o opoziție față de politica externă a d-lui Stoiadinovici, care este absolut conformă cu interesele țării.

Naționaliștii spanioli au ocupat orașul Gerona

Trupele de sub comanda generalilor Yague și Solchaga la 33 km. de Figueras

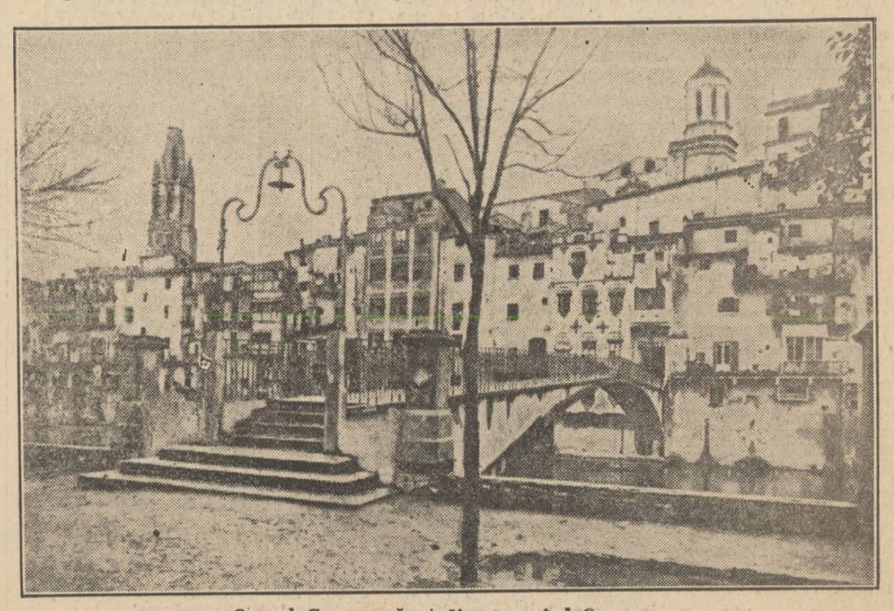

Orașul Gerona văzut din spre râul Onyar

Burgos, 4 (Rador . — Sâmbătă la ora 10 și 30, forțele naționaliste din Navarra au intrat în Gerone.

POPULAȚIA ACLAMA PE NAȚIONALIȘTI

Gerona, 4 (Rador). — Corespondentul agenției „Havas" transmite:

Luarea Geronei s'a făcut fără luptă serioasă.

Trupele generalului Solchaga au început să intre în oraș la ora 10 și 30, prin parcul Câmpul lui Marte. Alte elemente, aparținând forțelor generalului Yague, soseau în acelaș timp la marginea de răsărit a orașului.

In momentul când primele elemente navareze pătrundeau pe străzi, orașul părea pustiu. După câteva minute însă, populația, care până atunci se ascundea în case și în refugii, a ieșit, aclamând pe naționaliști.

Se pare că marea majoritate a locuitorilor au rămas în oraș.

La ora 12, elementele înaintate ale forțelor navareze se apropiau de nodul de comunicații situat la 4 km. nord de Gerone, unde se bifurcă șoselele spre Olol, Figueras și Palamos.

Avioanele sboară pe deasupra regiunilor din jurul Geronei, fără a arunca bombe.

La ora 13, acest nod de comunicații a și fost atins.

Naționaliștii se mai află la numai 33 km. de Figueras.

Ferdinand I, Regele erou

Istoria războiului nostru cel mare are două dimensiuni morale care se măsoară în vâltorile misticei naționale din 1916 și în încordarea actului de voință din 1917.

Pregătit îndelung sufletește pentru momentul mobilizării unanime, neamul românesc era, când a pornit războiul, un uriaș talaz sarmatic cu crestele de spumă spălând terasele înălțimilor zenitale. Idealul unirii intrase în suflete ca vinul împărtășaniei și transfigurase națiunea. Lozincile marilor patrioți, dela verbul patetic al oratorilor dela „Dacia" până la sublimarea lirică a lacrimilor colectate de pana poeziei, făceau ocolul țării și deveneau stări de conștiință vie. Vehemența tribunilor aprindea mulțimile. Lecțiile profesorilor naționaliști umflau inimile tinerimii din școli de sacru entuziasm. O sete de jertfă și o foame aprigă de epic ca atunci, ca în zilele acelea delirante, când conturul de lumină al României Mari, proectat de sufletul colectiv în puterea obsesiei, străfulgera bezna veacurilor, nu a mai cunoscut istoria noastră niciodată.

De aceea, când au sunat goarnele — o, sfâșietoarele, înfiorătoarele goarne din noaptea aceea albastră și înstelată dela 15 August 1916! — unirea era făcută de mult în conștiințe.

Au urmat, apoi, episoadele îndoliate ale retragerii, cu înfrângerile grele și cu restriștea dela Iași. Elanurile începutului prindeau a se destrăma. Durerea frângea cerbiciile. Disperarea își flutura steagurile negre de moarte peste tot pământul românesc. Visurile se topiau. Prăbușirea în neființă era la o jumătate de pas, la mai puțin: la câțiva centimetri, la o muche de sabie.

Istoria, ieșită din matcă pentru o clipă, se întorcea din nou în vechile maluri de umilință și de revoltă.

Profeții erau triști. Iar țara era cu o jumătate de trup răstignită și toate piroanele care străpungeau carnea ei sângerau inima Regelui.

Cine a putut uita zilele acelea de iarnă, de foamete, de mizerie și de desnădejde, de groasnică agonie pe drumurile desfundate ale Moldovei?

Numai un miracol ne mai putea salva. Și miracolul acesta n'a întârziat să vină: Regele Ferdinand I a luat asupră-și durerile și năzuințele neamului întreg, a coborît în tranșee, a sguduit sufletele toropite și a organizat rezistența eroică de pe malul Siretului, care s'a terminat apoi în apoteoza dela Mărăști și Mărășești.

S'a văzut atunci că Regele rezumă în ființa lui întreg destinul istoric al unui popor. Vizionar și comandant, el făurește din brațe și din credințe pârghiile tari cu care se răstoarnă munții potrivnicilor și se ridică lespezile grele de pe pieptul epocilor mari.

Ferdinand I nu era un soldat aprig. Avea însă un suflet cât o catedrală în care vuiau toate veacurile românești și o inimă în care ardea untdelemnul credințelor noastre cele mai pure. Câștigarea războiului pentru el nu era atât o încordare de arme, cât o sentință dreaptă și inexorabilă a istoriei, a justiției imanente, o răscumpărare profund morală a su-

(Continuare in pag. 2-a)

11 skiori surprinși de viscol

Tokio, 4 (Rador). — **Unsprezece skiori dintr'un grup de 17 au fost surprinși de viscol pe muntele Hakedasan și au înghețat.**

Până acum au fost găsite cinci cadavre.

—xxo●oxx—

S'a prelungit termenul pentru declararea identității chiriașilor

Prefectura Poliției Capitalei face cunoscut că termenul pentru declararea identității chiriașilor și subchiriașilor, conform nouei legi privitoare la îndatoririle proprietarilor și chiriașilor principali, a fost prelungit cu 5 zile, adică până în ziua de 11 Februarie a. c., inclusiv, prelungirea fiind motivată de faptul că nu s'au putut tipări și distribui la timp imprimatele necesare.

SCRISORI DIN PARIS

„Monsieur de Paris" a murit — D. Roosevelt renunță la izolarea sa... dar Josephine Baker?

de RENE SAIVE

Paris, Februarie

Anatole Deibler a murit. Dar poate că nu cunoașteți pe Anatole Deibler? Și totuși el era unul din cei mai cunoscuți oameni din Franța, stăpânul ghilotinei.

El își luase în primire funcția la 1 Ianuarie 1899. Urma după tatăl său, bunicul său și străbunicul său! Dar nu fiul său îi va fi urmaș, căci neamul Deibler-ilor s'a stins...

Tatăl defunctului retezase 1000 de capete în cursul carierei sale. Una mie de capete! Nici mai mult, nici mai puțin. După aceea, el „se retrăsese din afaceri", fiindcă nu mai putea exercita sângeroasa lui meserie.

Anatole Deibler nu se simțea prea atras de meseria de călău. La 20 de ani intrase ca funcționar într'un magazin de noutăți. El își propunea să ducă o viață liniștită, departe de eșafoduri și de sânge...

Vai! El nu putu scăpa de fatalitate și când tatăl său demisionă, se văzu nevoit să-i ia locul. Păru, dealtminteri, că se adaptează destul de repede cu noul său fel de viață. Își dădu chiar osteneala să perfecționeze ghilotina și făcu dintr'însa o adevărată bijuterie, un mecanism care mergea ca un orologiu. El afirma chiar că mașina lui devenise foarte „confortabilă" și că reteza capetele „fără durere". Fericiți condamnații la moarte!

Oamenii din popor credeau în general, că Deibler (Monsieur de Paris, cum e numit călăul) primea onorarii foarte mari.

Ei bine, nu... Deibler avea o modestă alocație de 25.000 de franci pe an. Fiecare execuție i-aducea în plus 2500 de franci, sumă din care plătea indemnizația ajutoarelor sale. De aceia chiar, Deibler cerusè de curând o sporire de leafă. Statul îi refuzase acest spor și bietul om se văzuse nevoit să închirieze o cameră din cocheta sa vilă de lângă Porte de Saint Cloud. Ba, ceva mai mult, fusese nevoit să se improvizeze reprezentant al unei case de parfumerie... Era un om foarte cumsecade. El executase vreo 400 de criminali... Și era adversarul pedepsei cu moartea!!...

*

Mai e nevoie să spun că declarațiile președintelui Roosevelt și ale d-lui Hoover au produs în Franța o impresie extraordinară?

Dacă America renunță la „izolaționismul" ei, pacea e salvată, așa cel puțin se crede aci. Să sperăm că americanii au și ei aceeași părere.

In orice caz, e la Paris o americană care, zilele acestea chiar, a fost cuprinsă de o criză acută de „izolaționism". E vorba de prea cunoscuta vedetă Josephine Baker.

Această brună copilă a Americii e măritată. In viața civilă, ea se numește d-na Lion. Dar d-na Lion nu mai e, după cât se pare, mulțumită de regimul matrimonial. Ea ar voi să se „izoleze", să divorțeze... Cel puțin așa se spune.

Dar, trebuie să spunem, că se divorțează cam prea mult în cercurile artistice. Acest sistem de publicitate începe să se învechească. Josephine Baker a înțeles aceasta și a desmințit svonul divorțului său. Această desmințire e oare o confirmare? Se prea poate... Deocamdată d-na Lion-Baker ne asigură, că n'are decât o preocupare, o singură ocupație: să împletească ciorapi pentru soțul ei!

Iată ceva înduioșetor și, în fond, foarte îmbucurător. Dacă artistele dela music-hall se apucă să împletească ciorapi pentru soții lor, mai sunt încă timpuri bune pentru familie!

—xxo●oxx—

CIOCNIRE DE TRAMVAIE LA PRAGA

Praga, 4 (Rador). — Două tramvaie s'au ciocnit Sâmbătă dimineață în cartierul Vinohrady.

O femeie a fost omorâtă. Sunt și 35 de răniți, printre care 10 se află în stare gravă.

Accidentul se datorește defectări a frânei.

Desmințirea d-lui Roosevelt

Care este imperativul politicii externe americane

Declarațiile sensaționale pe care presa americană le-a atribuit d-lui Roosevelt, președintele Statelor-Unite, privitoare la o eventuală intervenție armată a marei republici de peste ocean, în Europa, sub motiv că.... „frontierele Statelor-Unite sunt în Franța", sau „la Rin", au fost categoric desmințite.

Insuși d. Roosevelt le-a calificat de „minciuni sfruntate", căci nu corespund politicei exterioare a Statelor-Unite, pe care d-sa a definit-o în mesajul ce l-a adresat Congresului, în termeni destul de limpezi.

Cu acest prilej d. Roosevelt a ținut să precizeze iarăș, că politica Statelor-Unite este bazată pe următoarele patru comandamente:

1) nicio alianță cu alte state ce nu ar interesa direct marea republică americană;

2) menținerea relațiunilor comerciale internaționale cu toate statele;

3) continuarea sforțărilor în vederea reducerei, sau limitării înarmărilor;

4) menținerea pacinică a independenței politice, economice și sociale a tuturor statelor.

Pentru cine cunoaște politica externă a Statelor-Unite de la 1920 încoace, declarațiile atribuite de ziarele americane d-lui Roosevelt au putut să surprindă prin elementul nou ce cuprindeau — extensiunea frontierilor de vest americane tocmai pe linia europeană franceză, sau pe aceea a Rinului ceea ce implicit ar fi însemnat politica de colaborare și de intervenție armată în vechiul continent — iar nu desmințirea categorică a lor sub forma unei comunicări publice.

Politica externă a Statelor-Unite este în strânsă legătură cu cea internă. Nu cea externă comandă pe cea internă, ci invers. Poporul american nu înțelege să fie mai dinainte angajat, prin obligațiuni luate sub forma de aliante, pacte, sau acorduri cu alte puteri, în vederea unui eventual război, sau chiar în scopuri de ordin economic, dar cu caracter de constrângere sau de represalii. El vrea să-și păstreze libertatea de acțiune, independența deplină în politica sa externă și internă. Acest factor psihologic joacă un rol foarte important, în politica Statelor-Unite.

De aceea când ziarele de peste ocean au anunțat pretinsa nouă politică intervenționistă a președintelui republicii, ea a provocat uimire și o reacțiune puternică din partea opiniei publice, care a determinat punerea la punct a d-lui Roosevelt, fără nicio rezervă și posibilități de interpretări în alt sent de cât în cel precizat de d-sa.

Așa se explică atitudinea ostilă a Senatului împotriva politicei lui Wilson, după sfârșitul războiului mondial: refuzul Senatului de a ratifica tratatul dela Versailles și de a aproba participarea activă a Statelor Unite la lucrările Consiliului Societății Națiunilor; precum și votarea legei neutralității de-acum câțiva ani.

Nu este propriu zis o politică de izolare — cu toată existența unor partizani ai acestei politici, — ci o politică bazată pe libertatea de acțiune.

Ea nu exclude însă intervenții eventuale, în orice parte a lumei, dacă interesele Statelor-Unite vor fi în joc. Americanii însă țin să sublinieze această diferență între intervențiile liber acceptate și intervențiile ce ar decurge, aproape automat, din obligațiuni internaționale.

O mie de persoane ucise de avioanele japoneze

Cing-King, 4 (Rador). — **Agenția Central-News anunță că 18 avioane japoneze au bombardat Sâmbătă portul fluvial Washien.**

Bombardamentul ar fi făcut aproape o mie de victime în rândurile populației civile.

După ocuparea Barcelonei

După ocuparea Barcelonei s'a oficiat în piața Cataloniei un serviciu religios la care poporul, în frunte cu generalul Yague, (×) a asistat în genunchi

D. Chamberlain cu d-na plecând dela Downing-Street la o ședință a Camerei Comunelor